

DE GEMEENTE IN HET VERHAAL VAN DE VERMENIGVULDIGING DER BRODEN HJM Sales

Geliefde broeders en zusters, het antwoord voor de zoekende en geestelijk hongerende mensen in de duistere, woeste en verwarde wereld waarin wij nu leven is Jezus. Hij is het levende Brood, dat uit de hemel is nedergedaald, om de mensen te voeden. Jezus is ook de Doper met de Heilige Geest, waardoor de geestelijke dorst van deze mensen wordt geleest.

Het geestelijk voeden van hongerige mensen is een heel belangrijke taak, die Hij aan de Gemeente, Zijn Lichaam, heeft gegeven. De Gemeente moet de mensen naar Jezus leiden, Die hun honger kan stillen en hun dorst kan lessen. De Gemeente moet voor de mensen een veilige haven zijn. In de Gemeente moet daarom innerlijke ontferming en liefde aanwezig zijn, maar ook orde en regelmaat.

Maar, broeders en zusters, wij kunnen van onszelf helemaal niets doen, behalve het Woord van God gehoorzamen. En daarom moeten we de mensen tot Jezus brengen. Jezus is het levende Brood én Hij breekt het Brood. Hij maakt en bereidt de porties van het Woord van God (als het ware de hapklare porties). Wat wij kunnen en mogen doen, is het uitdelen! Maar Jezus doet de rest en Hij doopt met het levende water van de Heilige Geest. Joh. 7:37-39 – *“En op den laatsten dag, zijnde de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien. (En dit zeide Hij van den Geest, Denwelken ontvangen zouden, die in Hem geloven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.)”*

Het uitdelen van het Woord van God als het levende Brood zien we terug in het bijbelverhaal over de vermenigvuldiging der broden. Dit verhaal wil ik graag met u bekijken, teneinde de plaats van de Gemeente hierin te ontdekken. De Gemeente, zoals Jezus haar heeft bedoeld, vertoont een aantal bijzondere kenmerken.

Luk. 9:10-17 – *“En de apostelen, wedergekeerd zijnde, verhaalden Hem al wat zij gedaan hadden. En Hij nam hen mede en vertrok alleen in een woeste plaats der stad, genaamd Bethsáida. En de scharen, dat verstaande, volgden Hem; en Hij ontving ze, en sprak tot hen van het Koninkrijk Gods; en die genezing van node hadden, maakte Hij gezond. En de dag begon te dalen; en de twaalven, tot Hem komende, zeiden tot Hem: Laat de schare van U, opdat zij, heengaande in de omliggende vlekken en in de dorpen, herberg nemen mogen, en spijs vinden; want wij zijn hier in een woeste plaats. Maar Hij zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij zeiden: Wij hebben niet meer dan vijf broden, en twee vissen; tenzij dan dat wij heengaan en spijs kopen voor al dit volk; Want er waren omtrent vijf duizend mannen. Doch Hij zeide tot Zijn discipelen: Doet hen nederzitten bij zaten, elk van vijftig. En zij deden alzo, en deden hen allen nederzitten. En Hij, de vijf broden en de twee vissen genomen hebbende, zag op naar den hemel, en zegende die, en brak ze, en gaf ze den discipelen, om der schare voor te leggen. En zij aten en werden allen verzadigd; en er werd opgenomen, hetgeen hun van de brokken overgeschoten was, twaalf korven.”*

Het verhaal over de vermenigvuldiging der broden begint met de mededeling, dat Jezus Zijn discipelen meenam naar *“een woeste plaats der stad, genaamd Bethsáida”*. Dit feit is wat moeilijk omschreven in de Statenvertaling van de bijbel, maar bedoeld wordt dat Jezus Zijn discipelen meenam naar een woeste omgeving vlak bij het plaatsje Bethsáida. De letterlijke betekenis van de Aramese naam *“Bethsáida”* is *“Vissershuis, Huis van vis”*. De geestelijke betekenis van deze naam zal u ongetwijfeld nu niet ontgaan. Want immers duidt de geestelijke betekenis van *“vis/vissen”* op *“mensen, zielen”*, die voor Jezus' Koninkrijk moeten worden gewonnen. Matth. 4:19 en Mark. 1:17 – *“En Hij zeide tot hen: Volgt Mij na, en Ik zal u vissers der mensen maken.”*

We mogen dus uit de eerste verzen van dit verhaal verstaan, dat de Gemeente een Huis moet zijn, waarvan de bewoners bezig zijn met het winnen (vangen) van zielen voor Jezus' Koninkrijk. Dit is een eerste kenmerk van de Gemeente.

En de Gemeente is gesitueerd midden in een woeste wereld. De wereld is een plaats vol van verdriet en pijn, zonde en ellende. Maar ook vol van wild gedierte, van roofdieren en van giftige slangen, maar ook van schorpioenen en andere bijtende of stekende insecten. Het is een hete, dorre en onvruchtbare omgeving, waarin niets wil groeien. Tenslotte is het ook een duistere omgeving, want er staat in Luk. 9:12 geschreven, dat *“de dag begon te dalen”*.

Temidden van deze woestenij bevond zich een grote menigte van zielen. Ze hadden Jezus gevolgd en naar Zijn predikingen geluisterd en ze hadden honger. Maar ze hadden niets te eten, zoals er in een ander evangelie m.b.t. hetzelfde verhaal staat geschreven.

Mark. 6:36 – *“Laat ze van U, opdat zij heengaan in de omliggende dorpen en vlekken, en broden voor zichzelf mogen kopen; want zij hebben niet, wat zij eten zullen.”*

Zo is het ook in deze wereld. Er zijn vele hongerige en dorstige mensen. Maar zij hebben niets te eten en te drinken. Zij willen graag naar Jezus luisteren, maar wie geeft hen het geestelijke voedsel?

Maar Jezus zei tot Zijn discipelen: *“Geeft gij hun te eten”* (Luk. 9:13). Maar de reactie van de discipelen was er een vol van ongelof, namelijk: *“Wij hebben niet meer dan vijf broden en twee vissen”* (Luk. 9:13).

Maar, lieve broeders en zusters, vijf broden en twee vissen zijn méér dan genoeg om een hele menigte mensen te voeden, als wij het maar éérs in de handen van Jezus geven. En daarom zegt Jezus ook tot ons, tot de bewoners van de Gemeente, het Vissershuis: *“Geeft gij hun te eten”*.

Waarmee mogen wij de hongerige zielen voeden? Met het levende Brood uit de hemel, met Jezus, én met Vis, dat wil zeggen met de Heilige Geest. En het is méér dan voldoende als wij 'slechts' vijf broden en twee vissen tot onze beschikking hebben. Want Jezus zal het immers breken en vermenigvuldigen, zodat grote menigten kunnen worden gevoed.

Broeders en zusters, zoals u ongetwijfeld reeds weet, verwijst *“brood”* naar Jezus als het levende Woord van God. Dit blijkt uit de volgende schriftgedeelten.

Joh. 1:1,14 – *“In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid.”*

Joh. 6:32b-33,35 – *“..... maar Mijn Vader geeft u dat ware Brood uit den hemel. Want het Brood Gods is Hij, Die uit den hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft..... En Jezus zeide tot hen: Ik ben het Brood des levens;”*

Joh. 5:24 – *“Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem, Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven.”*

Het getal *“vijf”* verwijst naar de vijf grootste verwondingen van Jezus, toen Hij aan het kruis van Golgotha Zijn Bloed voor onze zonden stortte, teneinde ons met God de Vader te verzoenen.

De betekenis van het uitdelen van vijf broden is derhalve de onafgebroken, voortdurende prediking van het Evangelie, dat wil zeggen van de kruisdood van Jezus voor onze zonden, én van Zijn glorieuze Opstanding uit het graf (1 Cor. 15:1-4). Maar deze broden moeten éérs door Jezus worden gebroken. Dat wil zeggen, dat de predikers en evangelisten iedere boodschap en élke prediking van Jezus behoren af te smeken. De boodschap behoort niet uit hun eigen koker te komen, maar van Jezus, omdat Hij alleen precies weet, welke voeding ieder individu nodig heeft.

Maar elke boodschap en prediking behoort óók met de zalving van de Heilige Geest gepaard te gaan. Want naast het brood werd er ook vis uitgedeeld. “*Vissen*” verwijzen niet alleen naar zielen, maar ook naar de Heilige Geest. We zullen de bijbeltekst hierover aan het einde van deze prediking lezen (Luk. 11:13).

De Heilige Geest is als het ware (dit bedoel ik niet oneerbiedig!) het heilige “Broodbeleg”. In geen enkele prediking mag de kracht en de zalving van de Heilige Geest ontbreken. Want alléén Hij kan de zielen overtuigen van hun zonden, het oordeel en de gerechtigheid van Jezus (Joh. 16:7-15). De Heilige Geest zal de zielen aan de voeten van Jezus brengen en Hem verheerlijken. Zonder de Heilige Geest is iedere prediking slechts een leeg verhaal.

Het getal “*twee*” verwijst in dit verband daarom naar de dubbele portie van de Heilige Geest, namelijk naar de vroege en de spade regen, welke de Heer binnen één maand wil uitstorten. Joël 2:23-24 – “*En gij, kinderen van Sion! verheugt u en zijt blijde in den HEERE, uw God; want Hij zal u geven dien Leraar ter gerechtigheid; en Hij zal u den regen doen nederdalen, den vroegen regen en den spaden regen in de eerste maand. En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, en de perskuipen van most en olie overlopen.*”

De eerste Gemeente van Jezus Christus mocht na Zijn Hemelvaart de uitstorting van de vroege regens van de Heilige Geest ervaren. Hand. 2:1-4 – “*En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen. En er geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.*”

Dit mogen wij eveneens ervaren, want Jezus wil elk wedergeboren kind van God dopen met de Heilige Geest, met Zijn zalving en kracht. Maar Hij wil binnen korte tijd ook de spade regenuitstorting van de Heilige Geest geven, zodat de oogst van zielen kan worden binnengebracht.

Het voeden van de hongerige schare met door de Heilige Geest gezalfde predikingen is daarmee een tweede kenmerk van de Gemeente.

Wat deed Jezus dan ook in Bethsáïda? Hij gaf de opdracht om de menigte mensen te verdelen in groepen. Namelijk in groepen van vijftig personen volgens het Lukas-evangelie, maar zoals we in het Markus-evangelie kunnen lezen en waar dezelfde gebeurtenis aan de orde is, óók in groepen van honderd personen. Deze groepen zijn schaduwbeelden van de verschillende christelijke gemeenten. Als we de relevante bijbelteksten wat dieper onderzoeken, ontdekken we heerlijke waarheden over de Gemeente.

Luk. 9:14b – “*..... Doch Hij zeide tot Zijn discipelen: Doet hen nederzitten bij zaten, elk van vijftig.*”

Mark. 6:39-40 – “*En Hij gebod hun, dat zij hen allen zouden doen nederzitten bij waardschappen, op het groene gras. En zij zaten neder in gedeelten bij honderd te zamen, en bij vijftig te zamen.*”

In praktische zin worden er met de woorden “*zaten*” en “*waardschappen*” (volgens de Statenvertaling van de bijbel) gewoon groepen bedoeld, zoals ook andere bijbelvertalingen aangeven.

Waarom in groepen van vijftig personen, broeders en zusters? Omdat het getal “*vijftig*” naar het Pinksterfeest verwijst, waarover we zojuist lasen, toen de Heilige Geest werd uitgestort over de discipelen en waar toen dóór de Heilige Geest en níét door een mens de eerste Gemeente werd gesticht. Het was een Gemeente waar de Heilige Geest in alle opzichten de leiding had.

“*Pinksteren*”, in het Grieks “*pentekos'te*”, betekent letterlijk “*de vijftigste dag*” (NB, na de Opstanding van Jezus uit het graf).

Het getal honderd (2 x 50) duidt op een dubbel Pinksterfeest en verwijst daarmee, net als de twee vissen, naar de dubbele portie van de Heilige Geest, Welke Jezus ons zo graag wil geven. Het kwam reeds ter sprake.

Met andere woorden, toen Jezus de grote menigte mensen in groepen van vijftig en honderd personen verdeelde, wees Hij daarmee op de Gemeente waar álles onder de leiding van de Heilige Geest moet geschieden. Dit is een derde kenmerk van de Gemeente.

Het oudhollandse woord “zaten” in de Statenvertaling van de bijbel is een scheepsterm en betekent letterlijk *“een bed (afdruk) dat door een schip in de modder is gemaakt”*. Dit woord geeft in de Griekse grondtekst overigens bijzondere eigenschappen weer, waaraan de Gemeente dient te voldoen. Want “zaten” is in het Grieks “*kli’sia*”, dat *“iets om op te leunen, een groep gasten die aan tafel aanligt, een hut gebouwd om de nacht in door te brengen, een tent”* betekent.

“*Kli’sia*” is afgeleid van het werkwoord “*klino*”, dat *“doen rusten, neerleggen, achterover leunen, neigen, buigen”* betekent.

Ziet u het verband, broeders en zusters? Jezus wil dat de Gemeente ook een plaats zal zijn, waar vermoeide zielen kunnen uitrusten en rustig aan tafel hun maaltijd van het Woord van God kunnen genieten. Hij wil dat zij er veilig zijn voor de geestelijk duistere nacht van de woeste wereld om hen heen. Dit is een vierde kenmerk van de Gemeente.

Ook het woord “*waardschappen*” is een oud-hollands woord. Het betekent “*gastmaal*”. De oude uitdrukking *“te waardschap gaan”* betekende *“uit logeren gaan”*. De Griekse grondtekst sluit hierbij aan. Nu staat er in het Grieks “*sum’posion*”, hetgeen *“een feestmaal, waarbij ook gedronken wordt”* betekent.

Ja, broeders en zusters, de gemeentelijke samenkomsten behoren feestmaaltijden te zijn. Er behoort vreugde en blijdschap te zijn. Geen vreugde door schranspartijen en drinkgelagen, maar geestelijke vreugde omdat we zijn verlost door Jezus’ Bloed, omdat er overvloedige geestelijke maaltijden van Gods Woord worden opgediend én het heerlijke, overvloedige en levende water van Gods Heilige Geest. We lezen in dit verband reeds het schriftgedeelte Joh. 7:37-39. Dit is een vijfde kenmerk van een levende Gemeente.

Tenslotte vraag ik nog uw aandacht voor de grondbetekenis van het woord “*gedeelten*” (Mark. 6:40). De Griekse grondtekst vermeldt het woord “*prasi’a*”, dat *“een (geordend) tuinbed”* betekent, naar aanleiding van de rijen en aparte groepen planten.

Als zesde kenmerk van de Gemeente ontdekken we dus, dat er in de Gemeente van Jezus Christus orde en regel(maat) heerst. God is immers een God van orde. 1 Cor. 14:33 – *“Want God is geen God van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de Gemeenten der heiligen.”* Een heerlijk schaduwbeeld in dit verband zien we in de hofhouding van koning Salomo, die hier Koning Jezus typeert. Alles liep als het ware op rolletjes, netjes en correct.

1 Kon. 10:4-5 – *“Als nu de koningin van Scheba zag al de wijsheid van Salomo, en het huis, hetwelk hij gebouwd had, En de spijs zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en zijn opgang, waardoor hij henen opging in het huis des HEEREN, zo was in haar geen geest meer.”*

Als we dan nu de kenmerken van de Gemeente recapituleren, dan zien we dat zij:

- Bezig is met het winnen (vissen) van zielen.
- De hongere zielen voedt met gezalfde predikingen.
- Zich volkomen laat leiden door de Heilige Geest.
- Een plaats is, waar vermoeide zielen kunnen uitrusten en veilig van het Woord van God kunnen genieten.
- Een plaats van vreugde en blijdschap is door het levende water van de Heilige Geest. Haar samenkomsten zijn feestmaaltijden.
- Een plaats is waar orde en regel(maat) heerst.

Broeders en zusters, zoekende zielen zullen graag naar zulk een Gemeente gaan. Dit mogen we ontdekken in de vraag van enkele Grieken (beeld van de heidenen) aan Filippus. Filippus kwam uit Bethsáïda (Vissershuis). Joh. 12:21 – *“Dezen dan gingen tot Filippus, die van Bethsáïda in Galilea was, en baden hem, zeggende: Heere, wij wilden Jezus wel zien.”*

Hongerige en zoekende zielen zullen aan de gemeenteleden naar Jezus vragen. Want zij willen Hem ook ontdekken, Die zoveel in onze levens heeft gedaan. Zij zullen als het ware aankloppen op onze deuren. *“Laat mij Jezus zien. Geef mij brood te eten”*. Dan zullen wij hen Brood onder de zalving van de Heilige Geest te eten moeten geven. Maar wat bieden wij hen dan? Reageren wij dan? Of doen we niets, zodat Jezus ons moet afkeuren? Matthew 11:21 – *“Wee u, Chorazin! wee u Bethsáïda! want zo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en as bekeerd hebben.”*

Laat ons dit niet overkomen, broeders en zusters. Want Jezus heeft ons een oplossing gegeven, mocht het ons aan levend Brood en aan gezalfde Vis ontbreken. Dit kunnen we lezen in de gelijkenis in Luk. 11:5-13 – *“En Hij zeide tot hen: Wie van u zal een vriend hebben, en zal ter middernacht tot hem gaan, en tot hem zeggen: Vriend! leen mij drie broden; Overmits mijn vriend van de reis tot mij gekomen is, en ik heb niet, dat ik hem voorzette; En dat die van binnen, antwoordende, zou zeggen: Doe mij geen moeite aan; de deur is nu gesloten, en mijn kinderen zijn met mij in de slaapkamer; ik kan niet opstaan, om u te geven. Ik zeg ulieden: Hoewel hij niet zou opstaan en hem geven, omdat hij zijn vriend is, nochtans om zijner onbeschaamdheid wil, zal hij opstaan, en hem geven zoveel als hij er behoeft. En Ik zeg ulieden: Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opgedaan worden. Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opgedaan worden. En wat vader onder u, dien de zoon om brood bidt, zal hem een steen geven, of ook om een vis, zal hem voor een vis een slang geven? Of zo hij ook om een ei zou bidden, zal hij hem een schorpioen geven? Indien dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader den Heiligen Geest geven dengenen, die Hem bidden?”*

Geliefde broeders en zusters, we bevinden ons nu in de inktzwarte nacht van de tijd. Het is pikdonker. Maar in die nacht keren er zoekende mensen terug van hun lange, vermoeiende reis en zij wenden zich tot ons. Hebben wij Brood in voorraad, dat wij aan hen te eten kunnen geven? Indien niet, dan mogen wij aankloppen bij Jezus. Zelfs midden in de nacht. Jezus is onze Vriend en Hij zal ons dan van Brood voorzien. Al dringen wij nog zo onbeschaamd aan, tóch zal Hij het ons geven. Wellicht moeten wij aanhoudend bidden en kloppen. Maar Hij zal uiteindelijk positief reageren. Als wij om Brood bidden, dan geeft Hij geen stenen en als wij om Vis bidden, dan geeft Hij geen slang. Neen, dan geeft Hij ons de Heilige Geest. Daar mogen wij op vertrouwen. Want God is onze hemelse Vader, Die verlangt om ons het goede te geven. Prijst Zijn wondervolle Naam.

Moge Hij u en mij deze week rijkelijk zegenen. Amen.